

გადაწყვეტილება

საქართველოს სახელით

16 აპრილი 2019 წელი

ქ. ახალციხე

შესავალი ნაწილი

ახალციხის რაიონული სასამართლო
მოსამართლე - ნათია მერაბიშვილი
სხდომის მდივანი - მარიამ სუხიაშვილი

მოსარჩელე - შპს „მ-----ი“

წარმომადგენელი - ნ-----ე

მოპასუხე - მ--- უ-----ო, ვ----- კ-----ე

დავის საგანი - ფულადი ვალდებულების შესრულება

აღწერილობითი ნაწილი :

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

1.1. მოპასუხეებს მ--- უ-----ოს და ვ----- კ-----ეს შპს „მ-----ის“ სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ 9782.38 ლარის გადახდა, საიდანაც სესხის ძირითადი თანხაა - 5470.33 ლარი, სარგებელი - 4212.05 ლარი, ავტომობილის შეფასების აქტის მომზადების საფასური - 100 ლარი.

მოსარჩელემ სარჩელი დააფუძნა შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს:

2017 წლის 11 აპრილს მ--- უ-----ოსა და შპს „მ-----ს“ შორის გაფორმდა საკრედიტო ხაზით უზრუნველყოფისა და გირავნობის შესახებ ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზე მსესხებელს თვეში 5% სარგებლის დარიცხვის პირობით გადასცა სესხი 6967 ლარის ოდენობით. სესხის უზრუნველსაყოფად მოსარჩელის სასარგებლოდ გირავნობით დაიტვირთა მსესხებლის კუთვნილი ავტომობილი მ-----ი.

ხელშეკრულების უზრუნველსაყოფად მოპასუხე ვ----- კ-----ის მიერ დადებული იქნა წერილობითი განცხადება სოლიდარული თავდებობის შესახებ, რომლითაც მან ზღვრული თანხამდე 30000 ლარამდე იკისრა იმ

ვალდებულებათა შესრულება, რომელიც წარმოშობილია საკრედიტო ხელშეკრულებიდან.

2017 წლის 13 სექტემბერს მოსარჩელემ უზრუნველყო გირავნობის საგნის რეალიზაცია. ავტომობილი გაიყიდა 3400 ლარად, რომლის გაქვითვაც ხელშეკრულების შესაბამისად განხორციელდა შემდეგნაირად: 594 ლარი - სესხზე დარიცხული პირგასამტეხლო, 1381.78 ლარი - სრულად გაიქვითა სარგებელი, 1424.25 ლარით შემცირდა სესხის ძირითადი თანხა.

გირავნობის საგნის რეალიზაციის დღისათვის მოპასუხეებს სოლიდარულად ერიცხებოდათ სესხის ძირითადი თანხა 6894.58 ლარი. ავტომობილის რეალიზაციის შემდეგ კვლავ დარჩა დავალიანება სესხის ძირითადი თანხა 5470.33 ლარი, რომელსაც ერიცხება სარგებელი ყოველთვიურად 5%-ის ოდენობით. ავტომობილის რეალიზაციიდან სასამართლოში სარჩელის შემოტანამდე გასულია 15 თვე და 12 დღე შესაბამისად დარიცხული სარგებელი შეადგენს 4212.05 ლარს.

მოსარჩელის მოთხოვნიდან სესხის ძირითადი თანხაა 5470.33 ლარი, სარგებელი - 4212.05 ლარი, ავტომობილის შეფასების საფასური - 100 ლარი.

2. მოპასუხის პოზიცია:

2.1. მოპასუხეებმა სარჩელი ცნეს ნაწილობრივ და განმარტეს, რომ ავტომანქანა დაუბრუნეს გამსესხებელს. ავტომანქანის რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხით არასწორედ დაიფარა მსესხებლის ვალდებულებები, ამ თანხით სრულად უნდა დაფარულიყო სესხის ძირითადი თანხა. მოპასუხეები დაეთანხმნენ სესხის ძირითადი თანხის ნაწილის - 2000 ლარის ოდენობით მოთხოვნას.

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. 2017 წლის 11 აპრილს შპს „მ-----ს“ და მ--- უ-----ოს შორის გაფორმდა საკრედიტო ხაზის უზრუნველყოფისა და გირავნობის შესახებ ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც მსესხებელზე გაიცა სესხი 6967 ლარი, თვეში - 0.5% სარგებლის დარიცხვით, 36 თვის ვადით. ხელშეკრულების 3.4 პუნქტით გათვალისწინებულია პირგასამტეხლო სესხის დაბრუნების ვადის გადაცილებისათვის და შეადგენს 1-დან 5 კალენდარული დღით ჩათვლით გადაცილებისათვის თითოეულ გადაცილებულ დღეზე 12 ლარს, გადახდის ვადის მე-6 დღიდან თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის 6 ლარს. სესხის უზრუნველსაყოფად გირავნობით დაიცვირთა მ--- უ-----ოს კუთვნილი ავტომობილი - „M-----“, სარეგისტრაციო ნომერი - V-----.

3.1.2. 2017 წლის 1 აპრილის ხელშეკრულების უზრუნველყოფის მიზნით, 2017 წლის 11 აპრილს გაფორმდა სოლიდარული თავდებობის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც ვ----- კ-----ემ იკისრა ვალდებულება გამსესხებლის წინაშე ძირითადი მოვალის მიერ ნაკისრი ვალდებულების შესასრულებლად. ხელშეკრულების მიხედვით თავდებობის ზღვრული ოდენობა განისაზღვრა 30000 ლარით.

3.1.3. სესხის ხელშეკრულების ფარგლებში, მოპასუხეების მიერ დაფარული იქნა სესხის ძირი თანხა - 72.42 ლარი და სარგებელი - 349.58 ლარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- 11.04.2017წ. საკრედიტო ხაზით უზრუნველყოფისა და გირავნობის შესახებ ხელშეკრულება;
- ხელშეკრულების მნიშვნელოვანი პირობები;
- 11.04.2017 სესხის დაფარვის გრაფიკი;
- შეთანხმება სესხის გადაცემის შესახებ;
- 11.04.2017წ. წერილობითი განცხადება სოლიდარული თავდებობის შესახებ;
- 11.04.2019წ. თავდებობის ხელშეკრულება;
- 13.09.2017წ. ნასყიდობის ხელშეკრულება;
- მხარეთა ახსნა-განმარტებები;
- გაფრთხილებები აღებული ვალდებულების შესრულებაზე;
- საფოსტო გზავნილები;

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. მსესხებელმა არ შეასრულა სესხის დაბრუნების ვალდებულება. მას სესხის მხოლოდ ერთი თვის თანხა აქვს გრაფიკის მიხედვით გადახდილი. შპს „მ-----ის მოთხოვნით მსესხებელმა ნებაყოფლობით, იძულებითი აღსრულების გარეშე გადასცა მოსარჩელეს დაგირავებული ავტომობილი, რომელიც გაასხვისა 3400 ლარად, რომლითაც შემცირდა სესხის დავალიანება.

სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო შპს მ-----მა“ მ--- უ-----ოს მოსთხოვა დაგირავებული ავტომობილის გადაცემა. მსესხებელმა დაგირავებული ნივთი იძულებითი აღსრულების გარეშე, ნებაყოფლობით გადასცა მოსარჩელეს.

დაგირავებული ავტომობილის რეალიზაციის მიზნით მოსარჩელემ შეაფასა იგი. G-----ის შემფასებლის ი-----ის მიერ შესაფასებელი ობიექტის

საბაზრო ღირებულება დასკვნაში მოცემული ფაქტების გათვალისწინებით 2017 წლის 3 აგვისტოს მდგომარეობით დამრგვალებით შეადგენს 3800 ლარს, ხოლო ლიკვიდური ფასია 3200 ლარი. ავტომობილის შეფასების დასკვნის მომზადებისათვის მოსარჩელემ გადაიხადა საფასური 100 ლარი.

მოსარჩელის განმარტებით, ავტომობილი 2017 წლის 13 სექტემბერს 3400 ლარად შეიძინა ე-----მ. მიღებული თანხა შპს მ-----მა“ მიმართა სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულებისკენ შემდეგი გაანგარიშებით: **გაიქვითა სესხზე დარიცხული პირგასამტეხლო 594 ლარი, გაიქვითა დარიცხული სარგებელი სრულად 1381,78 ლარი. ძირითადი თანხის დასაფარად თანხა საკმარისი არ იყო და ძირითადი თანხიდან გაიქვითა 1424,25 ლარი. ავტომობილის რეალიზაციის დროს სესხის ძირითადი თანხის დავალიანება იყო 6894,58 ლარი, რეალიზაციის შემდეგ გადასახდელი დარჩა ძირითადი თანხა 5470,33 ლარი, რომელსაც ხელშეკრულების საფუძველზე კვლავ ერიცხება სარგებელი ყოველთვიურად 5%. ავტომობილის რეალიზაციიდან სარჩელის აღძვრამდე გასულია 15 თვე და 12 კალენდარული დღე, რომლის განმავლობაში დარიცხულია სარგებელი 4212,05 ლარი.**

ამდენად, მოსარჩელის განმარტებით, ავტომობილის რეალიზაციით მიღებული თანხით სრულად დაიფარა სესხის სარგებლის დავალიანება 1381,78 ლარი და პირგასამტეხლო 594 ლარი. სესხის ძირითადი თანხის დავალიანება შემცირდა 1424,25 ლარით, რადგან მოსარჩელის განმარტებით ავტომობილის რეალიზაციით მიღებული თანხა არ იყო საკმარისი ვალის სრულად დასაფარად.

ავტომობილის რეალიზაციის დროისათვის სესხის ძირითადი თანხის დავალიანება იყო 6894,58 ლარი, ხოლო სარგებლის დავალიანება მოსარჩელის განმარტებიდან გამომდინარე იყო 1381,78 ლარი.

რაც შეეხება პირგასამტეხლოს. სესხის ხელშეკრულების 6.6 პუნქტის თანახმად, მსესხებლის მიერ რომელიმე საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებული სესხის გადახდის ორ კვირიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში, მოგირავნეს უფლება აქვს მოითხოვოს მისთვის გირავნობის საგნის მფლობელობაში გადაცემა, **დამგირავებლის მიერ გირავნობის საგნის მოგირავნისათვის ნებაყოფლობით მფლობელობაში გადაცემის შემთხვევაში მსესხებელს აღარ დაეკისრება ხელშეკრულების მე-3 მუხლით განსაზღვრული პირგასამტეხლო.**

მსესხებელმა მოსარჩელეს ნებაყოფლობით დაუბრუნა დაგირავებული ავტომობილი, კრედიტორმა ავტომობილი დაიბრუნა იძულებით აღსრულების ღონისძიების გარეშე, რის გამოც ხელშეკრულების ზემოთაღნიშნული

დებულების საფუძველზე მსესხებელს სესხის დაბრუნების ვადის გადაცილებისათვის პირგასამტეხლო არ ეკისრება. შესაბამისად, ავტომობილის რეალიზაციის დროისათვის კრედიტორმა ხელშეკრულების პირობების დარღვევით დაარიცხა სადაო სესხს პირგასამტეხლო.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- 11.04.2017წ. საკრედიტო ხაზით უზრუნველყოფისა და გირავნობის შესახებ ხელშეკრულება;
- ხელშეკრულების მნიშვნელოვანი პირობები;
- 11.04.2017 სესხის დაფარვის გრაფიკი;
- შეთანხმება სესხის გადაცემის შესახებ;
- 11.04.2017წ. წერილობითი განცხადება სოლიდარული თავდებობის შესახებ;
- 11.04.2019წ. თავდებობის ხელშეკრულება;
- 13.09.2017წ. ნასყიდობის ხელშეკრულება;
- მხარეთა ახსნა-განმარტებები (08.04.2019 სხდომის ოქმი CD დისკი)
- გაფრთხილებები აღებული ვალდებულების შესრულებაზე;
- საფოსტო გზავნილები;

სამოტივაციო ნაწილი:

4. შემაჯამებული სასამართლო დასკვნა.

კრედიტორმა გირავნობის საგნის რეალიზაციით მიღებული თანხით არასწორად შეამცირა სესხის დავალიანება, პირგასამტეხლოს დარიცხვის საფუძველი არ არსებობდა, ამასთან არ დაიცვა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 388-ე მუხლით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულების თანმიმდევრობა, რის გამოც სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე, 623-ე, 625-ე, 276-ე, 281¹-ე, 388-ე, 256-ე, 448-ე, 450-ე, 403-ე, 463-ე, 464-ე, 891-ე, 892-ე, 895-ე, 316-ე, 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილი

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

სადავო ვალდებულების წარმოშობის საფუძველია სესხის ხელშეკრულება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 623-ე მუხლის თანახმად, სესხის ხელშეკრულებით გამსესხებელი საკუთრებაში გადასცემს მსესხებელს ფულს ან სხვა გვაროვნულ ნივთს, ხოლო მსესხებელი კისრულობს დააბრუნოს იმავე სახის, ხარისხისა და რაოდენობის ნივთი.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 625-ე მუხლის მიხედვით (2017 წლის 15 იანვარს ამოქმედებული რედაქცია), 1. მხარეთა შეთანხმებით სესხისათვის შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს პროცენტი. იპოთეკით უზრუნველყოფილი სესხის ხელშეკრულებაში უნდა მიეთითოს მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებული ყოველთვიური საპროცენტო განაკვეთი. 2. მხარეთა შეთანხმებით სესხისათვის პროცენტის განსაზღვრისას სესხის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არ უნდა აღემატებოდეს 100 პროცენტს, მათ შორის, სესხის ვადის გაგრძელების შემთხვევაში. ამ ნაწილის მიზნებისათვის სესხის ვადის გაგრძელებად მიიჩნევა არსებული სესხის დაფარვის შემდეგ ახალი სესხის გაცემა, თუ არსებული სესხის დაფარვიდან ახალი სესხის გაცემამდე 5 სამუშაო დღე არ გასულა. ამ ნაწილით დადგენილი წესი არ ვრცელდება ამ მუხლის მე-3 ნაწილზე, გარდა იმავე ნაწილით განსაზღვრული შემთხვევებისა.

მხარეებს შორის დადებული სესხის ხელშეკრულებით სესხი სარგებლიანია და შეადგენს თვეში 5%-ს. ამდენად, მსესხებელს ხელშეკრულების საფუძველზე წარმოეშვა სესხის ძირითადი თანხის და სარგებლის გადახდის ვალდებულება. ეს ვალდებულება მსესხებელმა არ შეასრულა. სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულია სესხის დაბრუნების ვადის გადაცილებისათვის პირგასამტეხლო. ხელშეკრულებით ასევე გათვალისწინებულია პირგასამტეხლოს დარიცხვისაგან გათავისუფლების საფუძველი. კერძოდ, დაგირავებული ავტომობილის გამსესხებლისათვის ნებაყოფლობით გადაცემის შემთხვევაში მსესხებელს პირგასამტეხლო არ დაერიცხება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 276-ე მუხლის მიხედვით, 1. მოგირავნის დაკმაყოფილება ხდება გირავნობის საგნის რეალიზაციით ან მოთხოვნის დაკმაყოფილების მიზნით დაგირავებული ნივთის მოგირავნის საკუთრებაში გადაცემით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. 2. მოთხოვნა დაკმაყოფილებულად ითვლება იმ შემთხვევაშიც, როდესაც გირავნობის საგნის რეალიზაციიდან ამონაგები თანხა საკმარისი არ არის გირავნობით უზრუნველყოფილი მოთხოვნის დასაფარავად ან გირავნობის საგნის ღირებულება მთლიანად არ ფარავს ამ მოთხოვნის ოდენობას, თუ მხარეთა შეთანხმებით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

სესხის ხელშეკრულების 6.4 მუხლის მიხედვით, თუ გირავნობის საგნის

რეალიზაციიდან მიღებული თანხა საკმარისი არ იქნება უზრუნველყოფილი მოთხოვნის სრულად დასაკმაყოფილებლად, მაშინ მსესხებელი მთელი თავისი ქონებით აგებს პასუხს ნებისმიერ ასეთ ნაშთზე, იგივე წესი ვრცელდება იმ ხარჯებსა და დანახარჯებზეც, რაც წარმოშვება გირავნობის საგნის რეალიზაციის პროცესში. ხელშეკრულების 6.12 პუნქტის მიხედვით, მოგირავნის მიერ ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული რომელიმე უფლების გამოყენების შემთხვევაში, თუ გირავნობის საგნის რეალიზაციით მიღებული თანხა იქნება უზრუნველყოფილ მოთხოვნაზე მეტი, მოგირავნე ვალდებულია, უზრუნველყოფილი მოთხოვნის ზემოთ არსებული თანხა გადასცეს მესაკუთრეს გარდა ამ მუხლის მე-13 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. მე-13 პუნქტის თანახმად, იმ შემთხვევაში, თუ გირავნობის საგნის რეალიზაციით მიღებული თანხა იქნება უზრუნველყოფილ მოთხოვნაზე მეტი, გამსესხებელი უფლებამოსილი იქნება აღნიშნული ნამეტი თანხით უზრუნველყოს მსესხებლის ან/და მასთან დაკავშირებული პირების გამსესხებლის წინაშე არსებული სხვა სასესხო ვალდებულების შემცირება-გადახდა, რაზეც მსესხებელი/მესაკუთრე ხელშეკრულებაში ხელმოწერით აცხადებს თანხმობას.

სამოქალაქო კოდექსის 281¹-ე მუხლის მიხედვით, 1. მოგირავნეს უფლება აქვს, სასამართლოს გარეშე, სააღსრულებო დაწესებულებაში გირავნობის მოწმობის წარდგენის საფუძველზე მოითხოვოს დაგირავებული „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალების ან/და სასოფლო-სამეურნეო მანქანის დამხმარე ტექნიკური საშუალების იძულების წესით მის მფლობელობაში გადაცემა; 2. სააღსრულებო დაწესებულების მიერ მოგირავნისათვის დაგირავებული „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალების ან/და სასოფლო-სამეურნეო მანქანის დამხმარე ტექნიკური საშუალების გადაცემა ხორციელდება „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით; 3. სააღსრულებო დაწესებულებაში ერთი და იმავე „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალების ან/და სასოფლო-სამეურნეო მანქანის დამხმარე ტექნიკური საშუალების მფლობელობაში გადაცემისათვის სხვადასხვა მოგირავნის მიერ გირავნობის მოწმობის წარდგენის შემთხვევაში გირავნობის საგანი გადაეცემა იმ მოგირავნეს, რომელსაც აქვს გირავნობით უზრუნველყოფილი მოთხოვნის დაკმაყოფილების უპირატესი უფლება; 4. გირავნობის მოწმობის გასაჩივრება არ იწვევს მისი აღსრულების შეჩერებას; 5. მოგირავნე, რომელსაც ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად მფლობელობაში გადაეცა „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალება ან/და სასოფლო-სამეურნეო მანქანის დამხმარე ტექნიკური საშუალება, ვალდებულია საქართველოს

კანონმდებლობით დადგენილი წესით განახორციელოს მისი რეალიზაცია ან საკუთრებად დარეგისტრირება; 6. მოგირავნისათვის „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალების ან/და სასოფლო-სამეურნეო მანქანის დამხმარე ტექნიკური საშუალების იძულების წესით გადაცემასთან დაკავშირებული ხარჯები დაეკისრება მოვალეს; 7. მოგირავნის მიერ გირავნობის მოწმობის სააღსრულებო დაწესებულებაში წარდგენის მართლზომიერებისთვის პასუხისმგებელია მოგირავნე.

კრედიტორმა მოპასუხის სასესხო ვალდებულების შესრულების მიზნით პირდაპირი მიყიდვის გზით გაასხვისა დაგირავებული ავტომობილი, რომლის რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა მოთხოვნის სრულად დასაკმაყოფილებლად საკმარისი არ არის. ასეთ შემთხვევაში საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილის და სესხის ხელშეკრულების 6.4 პუნქტის საფუძველზე, ვალდებულება სრულად დაკმაყოფილებულად არ ითვლება და დარჩენილი დავალიანების გადახდის შესახებ მოპასუხეების პასუხისმგებლობა ძალაშია.

ამ შემთხვევაში სესხის გადახდევენების მიზნით კრედიტორმა გაასხვისა დაგირავებული ავტომობილი, ხოლო მიღებული თანხით კრედიტორმა შეამცირა მოპასუხის ვალდებულება შემდეგი რიგითობით: სრულად გადახდილად ჩათვალა დარიცხული პირგასამტეხლო და სარგებელი, ნაწილობრივ შეამცირა სესხის ძირითადი თანხის დავალიანება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 388-ე მუხლის თანახმად, მოვალის იმ გადასახდელიდან, რომელიც არ არის საკმარისი მთელი ვადამოსული ვალის დასაფარავად, თავდაპირველად იფარება სასამართლოს ხარჯები, შემდეგ – ძირითადი შესრულება (ვალი) და ბოლოს – პროცენტები.

ამ ნორმით გათვალისწინებული წესი დისპოზიციურია, რაც იმას ნიშნავს, რომ მხარეთა შეთანხმებით, შესაძლებელია, ძირითადი და დამატებითი ვალდებულებების შესრულების რიგითობისათვის კანონით გათვალისწინებული მოწესრიგებისაგან განსხვავებული წესის დადგენა. მხარეთა უფლება, შეთანხმდნენ ვალდებულებათა შესრულების რიგითობაზე, ვრცელდება მხოლოდ სააღსრულებო წარმოების დაწყებამდე, მოვალის მიერ ნებაყოფლობით ფულადი ვალდებულების შესრულების წესზე. მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევის შემდეგ, კრედიტორის მიერ თანხის იძულებით გადახდევენების დაწყების შემდეგ შესასრულებელ ვალდებულებათა რიგითობის შეცვლა დაუშვებელია.

ხელშეკრულების 8.8 პუნქტის მიხედვით, მსესხებელი ცალსახად და გამოუთხოვადად აცხადებს თანხმობას სესხის, საპროცენტო სარგებლის, საკომისიოს, პირგასამტეხლოს, ჯარიმის და სხვა გადასახდელების გადახდის

შემდეგ თანმიმდევრობაზე: პირველ რიგში იფარება საკომისიო (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), გამსესხებლის იურიდიული მომსახურების, სანოტარო ხარჯები და სასამართლო ბაჟი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), ჯარიმა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), პირგასამტეხლო (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), შემდეგ დარიცხული საპროცენტო სარგებელი, შემდეგ სესხი და სხვა გადასახდელები. აღნიშნული რიგითობა შეიძლება შეიცვალოს გამსესხებლის შეხედულებით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 388-ე მუხლი აწესრიგებს კრედიტორის მიერ მოთხოვნის იძულებითი დაკმაყოფილების მიზნით მოქმედებების დაწყების შემდეგ ვალდებულების შესრულების წესს, რა დროსაც უპირატესობა ენიჭება სასამართლო ხარჯების დაფარვას, ხოლო შემდეგ გადახდევინება წარმოებს შემდეგი თანმიმდევრობით - ძირითადი თანხა და ბოლოს პროცენტები. ამ ნორმით გათვალისწინებულ სასამართლო ხარჯებში იგულისხმება როგორც საპროცესო ხარჯები (სახელმწიფო ბაჟი და სხვა საპროცესო ხარჯები), ასევე აღსრულების ხარჯები. სასამართლო ხარჯები და სააღსრულებო ხარჯი კრედიტორის საჯარო-სამართლებრივი ვალდებულების შედეგად გაღებული ხარჯია, რომელიც წარმოშობილია მოვალის მიერ კერძო-სამართლებრივი ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო და ამდენად, ამ ვალდებულების შესრულების მიზნებს ემსახურება. მისი უპირატესად დაფარვის არსებითი საფუძველია ის ფაქტი, რომ მოთხოვნის იძულებით დაკმაყოფილებისათვის ამ ხარჯების გაღება კრედიტორის კანონით დაკისრებული ვალდებულებაა და ამ ვალდებულების შესრულების გარეშე იგი მოთხოვნას იძულებით ვერ დაიკმაყოფილებს (გამონაკლისია სახელმწიფო ბაჟის და აღსრულების საფასურისგან გათავისუფლების შემთხვევები).

სასამართლოს მიაჩნია, რომ აღსრულების ხარჯს წარმოადგენს დაგირავებული ავტომობილის შეფასებისათვის გაწეული ხარჯიც, რადგან მისი მიზანია კრედიტორმა მოახდინოს დაგირავებული ნივთის რეალიზაცია, მიუხედავად იმისა თუ ხელშეკრულების 6.2 პუნქტის „ა“-„დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მოთხოვნის დაკმაყოფილების რომელ წესს აირჩევს კრედიტორი. დაგირავებული ნივთის ამა თუ იმ წესით რეალიზაცია ნიშნავს იმას, რომ მოვალე ნებაყოფლობით არ ასრულებს ვალდებულებას და კრედიტორმა უნდა გასწიოს ხარჯები და ძალისხმევა მოთხოვნის იძულებით დასაკმაყოფილებლად.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 256-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, გირავნობა უზრუნველყოფს მოთხოვნასა და მასთან დაკავშირებულ სხვა დამატებით უფლებებს (მათ შორის, პროცენტსა და პირგასამტეხლოს), აგრეთვე ქონების მოვლა-შენახვის, სასამართლოსა და რეალიზაციის ხარჯებს, თუ კანონით ან მხარეთა შეთანხმებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ სესხის ხელშეკრულების 8.8 პუნქტით გათვალისწინებული ვალის დაფარვის წესი ეწინააღმდეგება 388-ე მუხლს, რომლის მიხედვით იძულებითი აღსრულების შემდეგ ვადის დაფარვის რიგითობა არ შეიძლება შეიცვალოს მხარეთა შეთანხმებით. ამდენად, 388-ე მუხლით დადგენილი წესი გამოიყენება მოთხოვნის იძულებით შესრულების შემდეგ დადგენილი თანხებიდან ვალის დაფარვის შემთხვევაში. 388-ე მუხლით დადგენილი წესი არ ვრცელდება ისეთ შემთხვევაზე, როცა მოვალე ნებაყოფლობით ასრულებს ვალდებულებას, თუმცა არაჯეროვნად, სრულად არ იხდის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ თანხას - სესხის ძირითად თანხას, სარგებელს და ვადის გადაცილების გამო დარიცხულ სარგებელს. ეს ნორმა აწესრიგებს ისეთ შემთხვევას, როცა კრედიტორი მიმართავს იძულებით ღონისძიებებს, რომლის ფარგლებში იგი გასწევს დაგირავებული ნივთის იძულებით ჩამორთმევის ხარჯებს, იხდის სააღსრულებო საფასურს, სახელმწიფო ბაჟს, ქონების შეფასების ხარჯებს, გირავნობის მოწმობის საფასურს.

ამ შემთხვევაში მოვალემ 3400 ლარი არანებაყოფლობით გადაიხადა, კრედიტორმა ეს თანხა მიიღო დაგირავებული ავტომობილის რეალიზაციის შემდეგ, რის გამოც ფულადი ვალდებულების დაფარვის რიგითობის საკითხი უნდა მოწესრიგდეს 388-ე მუხლით.

მოსარჩელემ ამ წესის დარღვევით გადახდილად ჩათვალა თავდაპირველად პირგასამტეხლო, შემდეგ პროცენტი და ბოლოს ძირითადი თანხა. ამასთან, არ დაიცვა ხელშეკრულების ის დებულება, რომლის მიხედვით, გამსესხებლისათვის დაგირავებული ავტომობილის ნებაყოფლობით გადაცემის შემთხვევაში სესხს არ ერიცხება პირგასამტეხლო. სასამართლოს მიაჩნია, რომ ხელშეკრულების 6.6 პუნქტით მხარეები შეთანხმდნენ ვალის ნაწილობრივ პატიების პირობაზე. კერძოდ, სესხის დაბრუნების ვადის გადაცილებისათვის პირგასამტეხლოს პატიებაზე იმ შემთხვევაში, თუ მოვალე ავტომობილს ნებაყოფლობით გადასცემს კრედიტორს მისი შემდგომი რეალიზაციის მიზნით. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 448-ე მუხლის მიხედვით, ვალის პატიება მხარეთა შორის შეთანხმებით იწვევს ვალდებულების შეწყვეტას. ამავე კოდექსის 450-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მიხედვით, ვალის პატიება ძირითადი მოვალისათვის ათავისუფლებს თავდებ პირებსაც. ვალის პატიება ვალდებულების შეწყვეტის ერთერთი საფუძველია, ხოლო ვალის პატიება შეიძლება ვალდებულებას სრულად შეეხებოდეს ან ნაწილობრივ. ამ შემთხვევაში მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებულია ვალდებულების დარღვევის გამო წარმოშობილი პირგასამტეხლოს პატიება, თუკი დაგირავებული ნივთი იძულებით აღსრულების ღონისძიებების გარეშე გადაეცემა კრედიტორს. ამდენად, ამ შემთხვევაში ძირითადი მოვალის და თავდების მიმართ ვრცელდება პირგასამტეხლოს პატიების შესახებ შეთანხმება.

მოსარჩელის განმარტებით 2017 წლის 13 სექტემბრისთვის (ავტომობილის რეალიზაციის დრო) გადასახდელი იყო ძირითადი თანხა 6894,58 ლარი, სარგებელი 1381,78 ლარი, ქონების შეფასების საფასური 100 ლარი. სესხის დაბრუნების ვადის გადაცილებისათვის პირგასამტეხლოს დავალიანება მოპასუხეებს არ გააჩნდათ, რადგან მსესხებელმა ავტომობილი ნებაყოფლობით დააბრუნა და სესხის ხელშეკრულების 6.6 პუნქტის საფუძველზე პირგასამტეხლო სესხს არ ერიცხება. ამდენად, რეალიზაციით მიღებული თანხიდან არასწორად გაიქვითა პირგასამტეხლო 594 ლარი.

ავტომობილის რეალიზაციიდან მიღებული თანხით გადახდილად უნდა ჩაითვალოს სესხის დავალიანება შემდეგი თანმიმდევრობით - ავტომობილის შეფასების საფასური 100 ლარი, შემდეგ ძირითადი თანხა და შემდეგ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სარგებლის დავალიანება. 2017 წლის 13 სექტემბრისათვის შეფასების საფასურის და ძირითადი თანხის დავალიანება იყო 6994,58 ლარი, რასაც უნდა გამოაკლდეს 3400 ლარი, ხოლო დარჩენილი თანხაა 3594,58 ლარი - სესხის ძირითადი თანხა. ავტომობილის რეალიზაციის დროისათვის გადასახდელი სარგებელი იყო 1381,78 ლარი.

მოპასუხეები არ ეთანხმებიან მოსარჩელის მიერ სესხის ძირითადი თანხის ნაწილს და პროცენტის დარიცხვას და განმარტავენ, რომ ავტომანქანის რეალიზაციით მიღებული თანხით სრულად უნდა გაქვითულიყო სესხის ძირითადი თანხა.

სესხის ხელშეკრულების 3.5 მუხლის მიხედვით, იმ შემთხვევაში, თუ მსესხებელი 14 დღით გადააცილებს რომელიმე საკრედიტო შეთანხმებაზე თანდართული გადახდის გრაფიკით განსაზღვრული გადახდის რომელიმე ეტაპის შესრულებას, გამსესხებელი უფლებამოსილია ცალმხრივად შეწყვიტოს წინამდებარე ხელშეკრულება სესხის ნაწილში, რა დროსაც მსესხებლისათვის დამატებითი შეტყობინების წარდგენის გარეშე, ამ უკანასკნელს უპირობოდ დაეკისრება გამსესხებლისათვის სესხის თითოეული ნაწილის დაბრუნების ვალდებულება, აგრეთვე გამსესხებლის სასარგებლოდ ამ მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად დარიცხული პირგასამტეხლოსა ან/და სხვა ნებისმიერი გადასახდელის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გადახდა. **ამასთანავე, მსესხებელს აგრეთვე ეკისრება სესხის თითოეული ნაწილის ვადაგადაცილების პერიოდში რიცხული სარგებლის გადახდაც.**

ამდენად, სესხის ხელშეკრულება ითვალისწინებს შეთანხმებული გრაფიკით გათვალისწინებული სარგებლის თანხის გადახდას ვალდებულების დარღვევის შემდგომ პერიოდშიც, რაც გულისხმობს გრაფიკში მითითებულ პერიოდში გათვალისწინებული პროცენტის სრულად გადახდას. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 403-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მიხედვით, მოვალე, რომელიც ფულადი თანხის გადახდის ვადას გადააცილებს, ვალდებულია,

გადაცილებული დროისათვის გადაიხადოს მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული პროცენტი, თუ კრედიტორს, სხვა საფუძვლიდან გამომდინარე, უფრო მეტის მოთხოვნა არ შეუძლია. სესხის ხელშეკრულების მითითებული პუნქტი ამ ნორმით გათვალისწინებული შეთანხმებაა.

სესხის ხელშეკრულება 2017 წლის 11 აპრილს დადებულია 36 თვით, მისი ვადა იწურება 2020 წლის 11 აპრილს, ავტომობილის რეალიზაციამდე დარიცხულია 5 თვის და ერთი დღის სარგებელი, საიდანაც ერთი თვის გადახდილია, ხოლო რეალიზაციის შემდეგ 15 თვის და 12 დღის სარგებელი. რაც ჯამურად არის 19 თვის და 13 დღის სარგებელი (გადაუხდელი).

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 403-ე მუხლით გათვალისწინებულია მხარეთა შეთანხმების დადება ვალდებულების დარღვევის შემდეგ გადასახდელი პროცენტის, როგორც ზიანის ანაზღაურების შესახებ. ასეთი შეთანხმება დადებულია ხელშეკრულების 3.5 პუნქტით. ამდენად, გამსესხებელი უფლებამოსილია მოითხოვოს ავტომობილის რეალიზაციიდან სარჩელის აღძვრამდე პერიოდის პროცენტი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის ფარგლებში, როგორც ზიანის ანაზღაურება.

ვინაიდან სარგებელი არის გასესხებული თანხის პროცენტი, რაც გამსესხებელმა ყოველთვიურად უნდა მიიღოს, ავტომობილის რეალიზაციის მომდევნო პერიოდში სარგებელი უნდა განისაზღვროს მანქანის რეალიზაციის შემდეგ დარჩენილი გადასახდელი სესხის ძირითადი თანხის დავალიანებიდან - 3594,58 ლარიდან, რომლის 5% არის თვეში 179,73 ლარი (ყოველდღიურად 5.99 ლარი). 15 თვესა და 12 დღეში გადასახდელია პროცენტი 2767,83 ლარი (179.73 ლარიX15 თვე+5.99 ლარიX12 დღე)

ამდენად, შესასრულებელი სასესხო ვალდებულებაა ძირითადი თანხა 3594,58 ლარი, სარგებელი 1381,78 ლარი, ავტომობილის რეალიზაციის შემდეგ დარიცხული სარგებელი 2767,83 ლარი. ჯამში - 7744,19 ლარი.

6.2. სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოპასუხე ვ----- ვ-----ს მსესხებელთან ერთად სოლიდარულად უნდა დაეკისროს თანხის გადახდა, რადგან ვალდებულება წარმოშობილია სოლიდარული თავდებობის ხელშეკრულების საფუძველზე.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 463-ე მუხლი ადგენს, რომ თუ რამდენიმე პირს ევალება ვალდებულების შესრულება ისე, რომ თითოეულმა უნდა მიიღოს მონაწილეობა მთლიანი ვალდებულების შესრულებაში (სოლიდარული ვალდებულება), ხოლო კრედიტორს აქვს შესრულების მხოლოდ ერთჯერადი მოთხოვნის უფლება, მაშინ ისინი წარმოადგენენ სოლიდარულ მოვალეებს. ამავე კოდექსის 464-ე მუხლის მიხედვით, სოლიდარული ვალდებულება წარმოიშობა ხელშეკრულებით, კანონით ან ვალდებულების საგნის

განუყოფლობით.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 891-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, თავდებობის ხელშეკრულებით თავდები კისრულობს ვალდებულებას, თავდებად დაუდგეს კრედიტორის წინაშე მესამე პირს ამ უკანასკნელის ვალდებულების შესასრულებლად. ამავე კოდექსის 892-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, თავდებობის ნამდვილობისათვის საჭიროა თავდების წერილობითი განცხადება და თვით თავდებობის დოკუმენტში (ხელშეკრულებაში) თავდების პასუხისმგებლობის რაოდენობრივად განსაზღვრული მაქსიმალური თანხის მითითება. ამ ნორმების მიხედვით, თავდებობის ხელშეკრულებით თავმდები კისრულობს ძირითადი მოვალის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში ამ ვალდებულების შესრულებას. თავდებობის შესახებ შეთანხმება იდება წერილობითი ფორმით.

ამავე კოდექსის 895-ე მუხლის თანახმად, თუ თავდები კისრულობს პასუხისმგებლობას სოლიდარულად ან სხვა თანაბარმნიშვნელოვანი სახით, მას შეიძლება წაეყენოს მოთხოვნა იძულებითი აღსრულების მცდელობის გარეშე, თუ ძირითადმა მოვალემ გადააცილა გადახდის ვადას და უშედეგოდ იქნა გაფრთხილებული, ანდა მისი გადახდისუუნარობა აშკარაა.

ძირითადმა მოვალემ დაარღვია სესხის დაფარვის ვადა, რის გამოც კრედიტორი უფლებამოსილია მსესხებელს და სოლიდარულ თავდებს წარუდგინოს სესხის დაბრუნების მოთხოვნა.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის მიხედვით, ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას.

მოპასუხეებს სესხის დაბრუნების ვალდებულება ჯეროვნად არ შეუსრულებიათ, რის გამოც მათ უნდა დაეკისროთ სესხის გადაუხდელობის ნაწილის დაბრუნება.

6.3. რაც შეეხება მოსარჩელის შუამდგომლობას გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად გადაცემის შესახებ, უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 268-ე მუხლის 11-ლი ნაწილის შესაბამისად, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავებთან დაკავშირებით პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება უნდა მიექცეს დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად, თუ ეს პირდაპირ არის გათვალისწინებული ხელშეკრულებით.

განსახილველ შემთხვევაში, 2017 წლის 11 აპრილის სესხის ხელშეკრულების მე-8 მუხლის მე-15 პუნქტში, ასევე სოლიდარული თავდების შესახებ ხელშეკრულების მე-8 მუხლში მითითებულია: მხარეები თანხმდებიან, რომ დავასთან დაკავშირებით პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მიქცეულ იქნება დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.

გამომდინარე ზემოთ აღნიშნულიდან, სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობა, გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

7.1. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანახმად: „იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი დაკმაყოფილებულია ნაწილობრივ, მაშინ მოსარჩელეს ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რაც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს - სარჩელის მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა.“

ამავე კოდექსის 49-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ სასამართლოს მთავარ სხდომამდე მოსარჩელე უარს იტყვის სარჩელზე, მოპასუხე ცნობს სარჩელს ან მხარეები მორიგდებიან, მხარეები მთლიანად თავისუფლდებიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.

სასამართლოს მოსამზადებელ სხდომაზე მოპასუხე მხარემ სარჩელი ცნო სესხის ძირი თანხის (2000 ლარი) ნაწილში, რის გამოც ამ ნაწილში სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან თავისუფლდება. აღნიშნულის გათვალისწინებით მოპასუხეებს მ--- უ-----ოს და ვ----- კ-----ეს მოსარჩელე შპს „მ-----ის“ სასარგებლოდ სოლიდარულად უნდა დაეკისროთ გაწეული საპროცესო ხარჯის 172.32 ლარის გადახდა. მოსარჩელეს კი უნდა დაუბრუნდეს გადახდილი სახელმწიფო ბაჟიდან 60 ლარი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 49-ე, 53-ე, 243-244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 259¹-ე, 268-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. შპს „მ-----ის“ სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. მოპასუხე მ--- უ-----ოს და ვ----- კ----- მოსარჩელე შპს „მ-----ის“ სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ 7744.19 ლარის გადახდა.
3. მოპასუხე მ--- უ-----ოს და ვ----- კ----- მოსარჩელე შპს „მ-----ის“ სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ სახელმწიფო ბაჟის 172.32 ლარის გადახდა.
4. შპს „მ-----ს“ დაუბრუნდეს 25.12.2018წწ. გადახდილი სახელმწიფო ბაჟიდან 293.46 ლარიდან 60 ლარი.
5. გადაწყვეტილება მიექცეს დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.
6. გადაწყვეტილებაზე დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად გაცემის ნაწილში, შეიძლება კერძო საჩივრის შეტანა გადაწყვეტილების ასლის მხარისათვის გადაცემიდან 12 დღის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში, ახალციხის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით.
7. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ახალციხის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით;
8. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30-ე დღისა, გამოცხადდეს ახალციხის რაიონულ სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მოსამართლე

ნათია მერაბიშვილი